

PS HYTE-viesti

POHJOIS-SAVON HYTE

PS HYTE -VIESTI NRO 10/2022

Pohjois-Savon HYTE -viesti kokoaa tietoa, vinkkejä ja tapahtumia maakunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toiminnasta. HYTE-viesti lähetetään kerran kuukaudessa joka kuukauden ensimmäinen torstai. HYTE-viestiä saa välittää eteenpäin. Pohjois-Savon HYTE löytyy myös Facebookista [Pohjois-Savon HYTE](#), [Pohjois-Savon ehkäisevä mielenterveys ja päihdetyö](#) ja Twitteristä [PSHYTE](#) sekä Instagramista [PohjoisSavonHYTE](#)

POHJOIS-SAVON HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN AJANKOHTAISTA

- **Pohjois-Savon hyvinvointialueella on sisäisessä ilmoittautumismenettelyssä HYTE ja osallisuuspäällikön virka.** Virka täytetään toistaiseksi voimassa olevana. HYTE ja osallisuuspäällikkö toimii hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä osallisuuden palvelualueen palvelualuejohtajana. Ilmoittautumisaika virkaan on 20.9-10.10.2022. Valinta tehdään ansiovertailun perusteella kaikkien ilmoittautuneiden ja kelpoisuusehdot täyttäneiden Pohjois-Savon hyvinvointialueelle siirtyvien henkilöiden kesken lokakuun 2022 aikana. [Lue lisää.](#)
- **Kaatumisvaaran vähentäminen luentosarjat jatkuvat:** Ei tarvitse ilmoittautua. Aiheet ja teemat:
 - ti 25.10.2022 klo 12.00-12.30 Kaatumisvaaran vähentäminen: Case Etelä-Karjala: Kaatumisen ehkäisy on meidän kaikkien yhteinen asia. Asiantuntijana Sari Hokkanen, projektipäällikkö, Eksote
 - ti 13.12.2022 klo 12.00-12.30. Kaatumisvaaran vähentäminen: Liukastumisvaroituspalvelu. Asiantuntijana Henry Tennberg, RoadMeteo Oy
 - Linkit luentosarjoihin ja aikaisempien luentosarjojen tallenteet löytyvät [AKE materiaalipankista](#)
- **Seksuaaliterveyden edistämisen tietoiskut:** Liity mukaan teams yhteyksin. Ei tarvitse ilmoittautua. Linkit tilaisuuksiin ja myöhemmin tallenteet (2vk ajan nähtävissä) Pohjois-Savon [seksuaaliterveyden edistämisen sivulla](#). Järjestäjänä Pohjois-Savon seksuaaliterveyden edistämisen työryhmä. Ajankohdat ja aiheet:
 - to 27.10.2022 klo 12.00-12.30 Kohdunkaula syövän seulonta.
 - ti 22.11.2022 klo 12.00-12.30 Turvataidot ja seksuaalisuus

- ma 9.1.2023 klo 12.00-12.30 Lantionpohjan laskeuma, konservatiivinen hoito ja laskeuman vaikutukset seksuaalisuuteen
- **Vaikutusten ennakkoarviointi päätöksenteossa, EVA työpajat jatkuvat** Pohjois-Savon kunnissa kuntien ja kuntayhtymien luottamushenkilöille, viranhaltijoille ja asioiden valmistelijoille. Vielä on jäljellä seuraavat:
 - Leppävirta 12.10.2022 klo 14-16.30 (LAVA aiheena),
 - Rautavaara 24.10.2022 klo 15-17,
 - SavoGrown kunnat 28.11.2022 klo 9-11 etäyhteyksin
 - Pielaveden kunta erikseen sovittavana ajankohta. Lisätietoja kuntasi hyvinvointikoordinaattorilta / hyte-yhdyshenkilöltä.
- **Haavoittuva mieli – tunnista ja tue Mielenterveyden ensiapu® 1-koulutus 29.-30.10.2022 Kuopiossa.** Järjestäjänä PSSHP:n HYTE- tiimi. Koulutus on ensisijaisesti suunnattu kansalaisopiston henkilöstölle. Koulutuksessa saa tietoa mielen hyvinvoinnista ja siihen vaikuttavista tekijöistä, rohkaistuu huolehtimaan omasta ja läheisten mielenterveydestä sekä saa taitoja selvittää elämään kuuluvista vastoinkäymisistä. Jos paikkoja jää kohderyhmältä yli, niitä voi tiedustella helena.tormi@kuh.fi.
- **Nuoren mielen ensiapu-koulutus 9.11.2022 klo 8.30-15.30** Pohjois-Savon liitto, Sepänkatu1, Kuopio. Koulutuksen tavoitteena on ehkäistä lasten ja nuorten mielenterveysongelmia, parantaa varhaista tunnistamista, vahvistaa aikuisen valmiuksia ottaa puheeksi mielenterveyteen liittyviä kysymyksiä. Kohderyhmä: 7-18-vuotiaita lapsia tai nuoria työssään tai vapaa-ajalla kohtaaville, esim. sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille, nuorisotyöntekijöille, opettajalille ja oppilashuoltoryhmän jäsenille ja urheiluseurojen valmentajille. [Lisätietoja.](#)
- **Haavoittuva mieli – tunnista ja tue Mielenterveyden ensiapu® 2-koulutus 16.-17.11.2022** Kuopiossa. Järjestäjänä POSOTE20 ja Pohjois-Savon HYTE-tiimi. Kohderyhmä: Pohjois-Savon alueen perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon ammattilaiset, erityisesti aikuisväestön parissa työskentelevät. Mielenterveyden ensiapu®2-koulutuksessa osallistuja saa valmiudet soveltaa mielenterveyden ensiavun askeleita. Koulutukseen mahtuu mukaan 20 henkilöä. Paikat jakautuvat 1-2/kunta, mutta jos jostain kunnasta ei tule osallistujia vapaat paikat jaetaan ilmoittautumisjärjestyksessä. [Tarkemmat tiedot ja ilmoittautuminen.](#)
- **Seksuaaliterveyden edistämisen alueellinen koulutus 24.11.2022 klo 8-12** KYS auditorio 1, M-rakennus, 2.krs tai liity mukaan teams yhteyksin. Teemana kohtaaminen seksuaaliterveyden edistämistyössä (sisältää puheeksioton). Järjestäjänä Pohjois-Savon seksuaaliterveyden edistämisen työryhmä ja KYS. [Ohjelma.](#) Ilmoittautuminen: Kysiläiset ja kysteriläiset: HR-työpöytä -> Koulutus ja osaaminen -> Koulutuskalenteri. Muut KYSin alueellisen [koulutuskalenterin kautta](#) Huomioithan, että ennen kuin voit ilmoittautua koulutukseen, Sinun täytyy olla rekisteröitynyt alueellisen koulutuskalenterin käyttäjäksi. Jos et ole vielä rekisteröitynyt, tee se koulutuskalenterissa kohdasta: UUSI KÄYTTÄJÄ. Jos yllä olevat linkit eivät avaudu, kopioi linkki ja avaa se internet-selaimessa.
- **Lapset puheeksi -menetelmäkoulutus. 26.10., 18.11. ja 7.12** klo 9- 15.30. Kuopio. [Lisätiedot](#)
- **Pohjois-Savon Lapset puheeksi (LP)- menetelmän esimiespäivä. 1.11.2022 klo 13.30 -15.30.** Teams. Kohderyhmä: Kuntien ja järjestöjen lähiesimiehet/ esimiehet, joilla on vastuu LP – menetelmää käytävistä alaista sekä LP-työn käytänteistä ja hyötyvät toisten samassa asemassa olevien pohdinnoista- sekä muut asiasta kiinnostuneet esimiestahot. Ohjelma julkaistaan myöhemmin.
- **Lapset puheeksi – kouluttajakoulutus 8.12.2022 - 18.4.2023, Kuopio.** Järjestäjänä Pohjois-Savon HYTE-tiimi. ja POSTE20-hanke/perhekeskus. LP- kouluttajakoulutus mahdollistaa oman LP- kouluttajan saamisen kuntaan. Ilmoittautuminen 11.11. mennessä osoitteeseen: helena.tormi@kuh.fi [Lisätietoja.](#)

Kyselyjä menossa:

- **Päihdetyön osaamisen ja yhteistyön kehittämistarvekysely** Pohjois-Savon sote- ja sivistyspalveluiden ammattilaisille Kyselyllä kartoitetaan päihdetyön osaamisen ja yhteistyön

kehittämistarpeita sote- ja sivistyspalveluiden ammattilaisilta. Kyselyn toteuttaa A-klinikkasäätiö. Vastaa 17.10.2022 mennessä.

Kyselyjä tulossa vastattavaksi:

- Pohjois-Savon asukkaille **Päihdetilannekysely 7.11. - 27.11.2022**. Asukkaat pääsevät esittämään ajatuksiaan [kyselyssä](#) kunnan päihdetilanteesta ja toiveita esimerkiksi päihdehaittojen vähentämisen keinoista. Linkki julkaistaan myöhemmin.
- **Pohjois-Savon alueellisessa hyvinvointisuunnitelmassa linjattujen HYTE-menetelmien jalkautumisen tilannekysely** kunnan viranhaltijoille lokakuun loppu - joulukuu 2022.

KIUSAAKO PIENIKIN LAPSI?

Hei vanhemmat ja muut aikuiset!

Muistathan että lapsi voi tarvita apuasi vuorovaikutustaitojen opettelussa ja siinä miten kiusaamistilanteissa selvitetään asioita. Voit toimia esikuvana ja näyttää miten toisille ja toisista puhutaan.

Tehdään yhdessä Pohjois-Savosta paikka, jossa kukaan ei jää yksin, jossa kiusaamiselle ei suljeta silmiä tai sitä vähätellä. Sinä voit vaikuttaa!

Lisää alla olevasta lyhyestä videosta

LUE LISÄÄ

MIELITEKO -OHJELMAN TERVEISIÄ: PUHUTAANKO? ONKO MEILLÄ YHTEINEN KIELI?

Olemme käynnistäneet syyskuussa Puhutaanko-kampanjan, mutta miksi? Miksi julistamme Mieliteko-ohjelmassa puhumisen ja avoimen vuorovaikutuksen merkitystä?

Yksi selitys pohjoissavolaisten korkealle mielenterveysasirastavuudelle ja runsaalle päihteiden käytölle löytyy maakuntamme ylisukupolvisesta puhumattomuuden kulttuurista, jonka haluamme murtaa. Uskomme, tutkittuun tietoon nojaten, että vaikeneminen saa

meidät voimaan huonommin. Yhtä vakaasti uskomme, että puhuminen lisää hyvinvointiamme. Se vähentää yksinäisyyttä ja poistaa ennakkoluuloja sekä vääriä tulkintoja.

Saimme Puhutaanko?-kampanjaan neljä yhteistyökumppania, joiden kanssa jaamme yhteisen arvomaailman. Kampanjamme tulee sinua vastaan muun muassa [Kauppakeskus Matkuksessa](#), [Kuopion kaupunginteatterissa](#), sekä [LähiTapiola Savon](#) ja [Osuuskauppa PeeÄssän](#) toimipisteissä.

Seuraamalla [verkkosivujamme](#) ja sosiaalista mediaamme kuulet pian, kuinka voit osallistua pienillä hyvillä teoilla ja ystävällisillä sanoilla Puhutaanko-kampanjaamme.

[Lue lisää](#)

POHJOIS-SAVON HYTE:N JA YHTEISTYÖTAHOJEN KOULUTUKSIA TARJOLLA

LOKAKUU

- **Miten tiedolla johtaminen edistää hyvinvointialueiden strategista johtamista ja kansallista ohjausta 10.10.2022 klo 9.00-11.05.** Järjestäjänä STM. Webinaari on tarkoitettu erityisesti hyvinvointialueiden päättäjille, johtajille ja johtaville asiantuntijoille, kuntien sote- ja perusturvajohtajille ja alan asiantuntijoille, sairaanhoitopiirien johdolle, rakenneuudistuksen muutosjohtajille ja hankejohtajille sekä HYTE-asioista vastaaville johtajille ja asiantuntijoille. [Ohjelma ja ilmoittautuminen.](#)
- **Kriisistä kriisiin – miten vahvistaa nuorten mielen hyvinvointia? 10.10.2022. Klo 12:00 - 15:00** verkkoyhteyksin. THL. Nuoret kohtaavat toistuvia kriisejä, jolloin on tärkeä vahvistaa nuorten mielenterveytaitoja arjessa. [Lisätietoja.](#)
- **Perheitä vahvistava ryhmämenetelmä perhekeskuksessa - miten otan Vahvuutta vanhemmuuteen -menetelmän käyttöön? 11.10.2022. klo 12.30 -15.00.** Järjestäjinä: POSOTE20 ja MLL Järvi-Suomen piiri. [Lisätiedot](#)
- **Pelitukifoorumi 11.10.2022 klo 12.30-15.45** Mikkeli tai osallistu teams yhteyksin. Järjestäjänä: Pelituki. Pelitukifoorumissa kuullaan puheenvuoroja peli- ja nettihaittoja kokeville tarkoitetuista palveluista, hoitopoluista ja kohtaamisesta asiakastyössä. [Ohjelma ja ilmoittautuminen.](#)
- **FINRISKI juhlaseminaari - 50 vuotta tietoa, tulkintaa ja ratkaisuja 12.10.2022 klo 8.30-17.30** Helsinki, THL. Järjestäjänä THL. [Lisätietoja.](#)
- **Terveysliikuntapäivät 12.-13.10.2022 Tampereella tai osallistu etäyhteyksin.** Väestötutkimusten karu viesti - Lisää liikettä kenelle? Järjestäjänä UKK-instituutti. Päivän teemat; puoli vuosisataa liikkumisen väestötutkimuksia, liikkumisen ja paikallaanolon trendit taaperosta senioriin, keitä ne on ne vähän liikkuvat? Näkykö vähenevä liikkuminen huonompana kuntona? Lisää liikettä, miten ja kuka maksaa ja kenellä on vastuu? [Lue lisää seminaarista.](#)
- **Haastavat tunteet koulussa 13.10.2022 klo 13-15** webinaari. Järjestäjänä AVI. Miten toimia ammatillisesti, kun oppilas – tai koulun aikuinen itse – kohtaa haastavia tunteita? Haastavat tunteet - koulutuksessa tutustutaan tunnesäätelyn opettamiseen ja haastavien tunteiden käsittelemiseen ja hallittuun ilmaisemiseen. [Lisätietoja.](#)

- **”Koskaan ei ole liian myöhäistä itsenäistyä” – avoin keskustelu- ja infoilta itsenäistyville nuorille/nuorille aikuisille sekä heidän omaisille ja läheisille. 13.10. klo 17–18.30.** FinFami ry ja Meidän kylän nuoret - hanke. Nilsiänsä asukastila, Nilsiäntie 78. Sisäänkäynti virastotalon pääoven oikeanpuoleisesta ovesta. Tilaisuudessa lähestytään teemaa arjen case-esimerkkien kautta ja jaetaan tietoa saatavilla olevista palveluista nuoren ja hänen lähipiirinsä tukemiseksi. Ilmoittaudu mukaan 11.10. mennessä paikan päälle tai etäyhteydellä tästä [linkistä](#)
- **Ota rahapelaaminen puheeksi! 20.10.2022 klo 9-12,** teams yhteyksin. Järjestäjänä: Peliklinikka ja Sovatek-säätiö. Koulutuksen jälkeen osallistujilla on valmiudet ottaa rahapelaaminen puheeksi, tukea asiakasta muutokseen lyhytneuvonnan keinoin ja arvioida yhdessä asiakkaan kanssa mahdollinen jatkotuen tarve. Koulutuksen teemoja ovat: rahapelaaminen ilmiönä, rahapelaamisen puheeksiotto, riski- ja ongelmapelaamisen tunnistaminen, ongelmapelaaminen sekä lyhytneuvonta. Koulutuksen kohderyhmä: Koulutus on tarkoitettu sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöille sekä kaikille rahapelaamisen puheeksiotosta kiinnostuneille [Ilmoittautuminen](#)
- **Sapere International seminaari 20.10.2022 klo 16-18** webinaari. Sapere International järjestää maksuttoman webinaarin aistilähtöisestä ruokakasvatuksesta ja kestävytydestä klo 16-18 Suomen aikaa. Puhujia on Ruotsista, Englannista, Sveitsistä, Islannista ja Suomesta. [Ilmoittaudu.](#)
- **Kaatumisvaaran vähentäminen: Case Etelä-Karjala: Kaatumisen ehkäisy on meidän kaikkien yhteinen asia 25.10.2022 klo 12.00-12.30** teams yhteyksin. Asiantuntijana Sari Hokkanen, projektipäällikkö, Eksote. Linkki luentosarjaan ja aikaisempien luentosarjojen tallenteet löytyvät [AKE materiaalipankista](#)
- **Hyvinvointimittareiden ohjausvaikutus 25.10.2022 klo 12.00-14.00** webinaari. Järjestäjänä KEHO. Webinaarissa pohditaan hyvinvoinnin mittaamista ja erityisesti kansallisesti ohjaustarkoitukseen kehitettyjen mittareiden soveltuvuutta Suomen ja sen väestöryhmien erilaisiin olosuhteisiin. Webinaari on tarkoitettu kaikille hyvinvoinnista ja sen mittaamisesta kiinnostuneille. [Ohjelma ja ilmoittautuminen.](#)
- **Ympäristö ja terveys 25.10.2022 klo 15-16** teams yhteyksin. Järjestäjänä: THL. Ympäristö ja terveys - tutkimusseminaarien tarkoituksena on käsitellä ajankohtaisia ympäristöterveyden aiheita, kuten vettä, sisäilmaa, ilmansaasteita, ympäristömyrkyjä, melua, helleä sekä näiden riskinarviointia. Seminaarien aiheet liittyvät mm. alan tutkimukseen, asiantuntijatoimintaan, hallintoon ja lainsäädäntöön tai tutkimustoiminnassa käytettäviin taitoihin. [Lisätietoja.](#)
- **Turvataidot ja kaveruus varhaiskasvatuksessa - Kiva kaveri ei kiusaa 26.10.2022 klo 12.30-15.30** webinaari. Järjestäjänä AVI. Koulutuksen tavoitteena on perehdyttää koulutettavat turvataitokasvatuksen lasta suojaaviin ja vahvistaviin tekijöihin, joiden avulla lapsen kohdistuvaa väkivaltaa voidaan ennaltaehkäistä. Lasten turvataitokasvatuksessa on keskeistä opetella ja harjoitella tunnetaitoja. Tunne- ja turvataitoja lapsille –oppimateriaalia hyödynnetään tunnetaitojen opettamisessa. Koulutuksessa esitellään myös turvataitokasvatuksen keskeisimmät selviytymistaidot. Kohderyhmä: Varhaiskasvatuksen henkilöstö. [Lisätietoja.](#)
- **Lapset puheeksi -menetelmäkoulutus. 26.10., 18.11. ja 7.12** klo 9- 15.30. Kuopio. [Lisätiedot](#)
- **Positiivisen mielenterveyden mittaaminen 26.10.2022 klo 10-14.30** verkkotilaisuus. Järjestäjänä THL. Tilaisuudessa esittelemme positiivisen mielenterveyden käsitettä, sen mittaamista sekä tutkimustuloksia, joissa positiivista mielenterveyttä on mitattu. Kohderyhmä Mielenterveyden edistämisen parissa työskentelevät ammattilaiset ja esihenkilöt, mielenterveysstrategiaa toteuttavat hanketyöntekijät ja kuntatoimijat sekä kaikki positiivisesta mielenterveydestä ja sen mittaamisesta kiinnostuneet. [Lisätietoja ja ilmoittautuminen](#)
- **Yksinäisyys puheeksi - koulutus ammattilaisille 27.10.2022** klo 8.30-10.00 teams yhteyksin. Koulutuksen sisältö: Yksinäisyys ilmiönä, yksinäisyystyön toimintamallin kuvaus ja yksinäisyys puheeksi omassa työssä ja aiheesta keskusteleminen. Järjestäjänä: Helsinki Missio, Yksinäisyystyö Pohjois-Savossa -hanke ja PSSHP. [Ohjelma ja ilmoittautuminen.](#)
- **Seksuaaliterveyden edistämisen tietoisuus: Kohdunkaula syövän seulonta 27.10.2022 klo 12.00–12.30** teams yhteyksin. Asiantuntijana Veli-Matti Partanen, kohdunkaulan syövän seulonnan

kehittämispäällikkö. Suomen Syöpärekisteri. Tilaisuus on osa seksuaaliterveyden edistämisen tietoisuuksien sarjaa. Tilaisuus on avoin sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille, järjestötoimijoille, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, koulujen, oppilaitosten, nuorisotoimen ja varhaiskasvatuksen välle sekä kaikille asiasta kiinnostuneille. Järjestäjänä Pohjois-Savon seksuaaliterveyden edistämisen työryhmä. Tilaisuuden teams linkki ja tallenne 2vk ajan löytyvät [seksuaaliterveyden edistämisen sivulta](#).

- **Lapsi kiukuttelee - ja muut haastavat (ruoka)kasvatustilanteet 27.10.2022 klo 12.30-13.30 webinaari.** Järjestäjänä: Ruokakasvatussyhdistys Ruukku ja Sydänliiton Neuvokas perhe osana Ruokailoa kaikille! -hanketta (STM:n terveyden edistämisen määräraha). Miksi ruualla ei kannata lahjoa lasta? Kuinka tukea vanhempia toimimaan rakentavasti haastavissa tilanteissa? Tarjolla taustatietoa, toimintaideoita ja valmiita materiaaleja haastavien ruokakasvatustilanteiden puheeksi ottoon ammattilaisille.

Kenelle:Kaikille lasten parissa työskenteleville (sosiaali- ja terveyspalvelut, varhaiskasvatus, perusopetus, ruokapalvelut, liikunta- ja kulttuuritoimijat, järjestöt) [Lisätietoja](#).

- **Haavoittuva mieli - tunnista ja tue Mielenterveyden ensiapu® 1-koulutus 29.-30.10.2022. Kuopiossa.** Koulutuksen järjestää PSSHP:n HYTE- tiimi. Koulutus on ensisijaisesti suunnattu kansalaisopiston henkilöstölle. Koulutuksessa saa tietoa mielen hyvinvoinnista ja siihen vaikuttavista tekijöistä, rohkaistuu huolehtimaan omasta ja läheisten mielenterveydestä sekä saa taitoja selvittää elämään kuuluvista vastoinkäymisistä. Jos paikkoja jää kohderyhmältä yli, niitä voi tiedustella helena.tormi@kuh.fi.

- **Haastavat tunteet koulussa 31.10.2022 klo 13-15** webinaari. Järjestäjänä AVI. Miten toimia ammatillisesti, kun oppilas – tai koulun aikuinen itse – kohtaa haastavia tunteita? Haastavat tunteet - koulutuksessa tutustutaan tunnesäätelyn opettamiseen ja haastavien tunteiden käsittelemiseen ja hallittuun ilmaisemiseen. [Lisätietoja](#).

- **Kansallinen liikuntafoorumi 31.10.-1.11.2022** Kouvolassa ja verkossa. Liikuntafoorumissa käsitellään tänä vuonna muun muassa muutosta ja sen vastuullista johtamista, ilmastonmuutosta, ulkoilua, 2020-luvun seuratoimintaa ja digitalisaatiota. [Lisätietoja ja ilmoittautuminen](#).

MARRASKUU

- **Pohjois-Savon Lapset puheeksi (LP)- menetelmän esimiespäivä. 1.11.2022 klo 13.30 -15.30.** Teams. Kohderyhmä: Kuntien ja järjestöjen lähiesimiehet/ esimiehet, joilla on vastuu LP – menetelmää käytävistä alaista sekä LP-työn käytänteistä ja hyötyvät toisten samassa asemassa olevien pohdinnoista- sekä muut asiasta kiinnostuneet esimiestähot. [Ohjelma](#)

- **Lasten ja nuorten perustason mielenterveys- ja päihdepalveluiden järjestäminen tulevilla hyvinvointialueilla -webinaari 1.11.2022 klo 9-14** verkkoyhteyksin. AVI/Valvira. Kohderyhmä: tulevien hyvinvointialueiden ja kuntien lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluista vastaavat johtajat, esihenkilöt, asiantuntijat ja toimijat, sekä kaikki muut lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen kehittämisestä kiinnostuneet. [Lisätietoja](#).

- **Liikunnalliseen elämäntapaan kasvaminen 2.11.2022 klo 15-16** webinaarina + tallenne. Järjestäjänä Koululiikuntaliitto. Kohderyhmä: eri kouluasteilla opetustyötä tekevät. [Lisätietoja](#).

- **Turvataidot ja kaveruus - Kiusaamiselle STOPPI! 2.11.2022** klo 12.30-15.30 webinaari. Järjestäjänä AVI. [Lisätietoja ja ilmoittautuminen](#).

- **Valtakunnalliset Terveysneuvontapäivät 2.-3.11.2022** Lahdessa tai osallistu etänä. Tapahtuma toteutetaan hybridinä. Ilmoittautumisen yhteydessä valitse, osallistutko tapahtumaan paikan päällä vai etänä. Kohderyhmä: Huumeiden käyttäjille suunnattua sosiaali- ja terveysneuvontaa toteuttavat ammattilaiset, vertaistoimijat, terveysneuvontapalveluita käyttävät, sosiaali- ja terveydenhuollon muu

henkilöstö sekä aiheesta kiinnostuneet päättäjät ja virkamiehet. Tilaisuus on maksullinen. [Lisätietoja ja ilmoittautuminen.](#)

- **Pro-seminaari 3.-4.11.2022.** ProKoulun, ProSkolan ja ProVakan yhteinen seminaari Jyväskylän yliopistolla, livetapaaminen. Järjestäjänä Niilo Mäki Instituutti ja InterLearn- tutkimusyksikkö. Jaetaan tutkimustietoja ja hyviä käytänteitä kehittämistyössä mukana olevista kunnista. Kohderyhmä: Pro-kehittämistyötä jo tekeville tai kehittämistyöstä kiinnostuneille tahoille. Maksuton. [Lisätietoja.](#)
- **Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen estämisen työkokous 2022. 4.11. klo 9.00-15.00** Helsinki ja verkossa. Järjestäjänä THL. Kohderyhmä: Kaikki tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisaiheen työssään kohtaavat. [Lisätietoja.](#)
- **Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kansallinen palvelukonsepti ja alueelliset palvelutarjottimet - Info ja keskustelutilaisuus järjestöille. 4.11.2022 klo 12.00-14.30** teams yhteyksin. Järjestäjänä THL. Tavoitteena ssitellä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kansallisen palvelukonseptin kehittämistyötä, tukea alueellisia verkostoja sekä koota toiveita kansalliselle kehittämiselle. [Lisätietoja.](#)
- **Väkivaltatutkimus halki tieteiden kentä - Hybridiseminaari 7.11.2022 klo 11.30-17.00** Helsinki sekä verkossa. Järjestäjänä on THL:n väkivallan vastaisen työn osaamiskeskittymä, erityispalvelut. Seminaarin tavoitteena on tehdä näkyväksi monipuolista väkivaltaan liittyvää tutkimusta, jota tehdään eri tieteenaloilla Suomessa. Lisäksi tavoitteena on edistää aiheesta kiinnostuneiden tutkijoiden, kehittäjien ja suuren yleisen keskinäistä vuoropuhelua ja verkostoitumista. [Ohjelma ja ilmoittautuminen](#)
- **Ehkäisevän päihdetyön viikko. 7.- 13.11.** Ehyt ry. Ehkäisevän päihdetyön viikon teemaksi vuonna 2022 on valittu lääkkeiden väärinkäyttö. Viikon kohderyhmänä ovat ensisijaisesti ehkäisevän työn parissa työskentelevät ammattilaiset, esimerkiksi kuntien ja kaupunkien työntekijät, järjestöt ja aluehallintovirastot. Kunnat voivat toteuttaa viikkoa myös omien tarpeidensa mukaisesti. [Lisätietoja](#)
- **Suojele, älä sivuuta - tietoa lapsiin kohdistuvista seksuaalirikoksista ja niiden torjunnasta. Nettivihjeen seminaari 8.11.2022 klo 8.30-15.30** Helsinki ja striimattuna. Järjestäjänä Pelastakaa Lapset ja Etelä-Suomen AVI. Avoin kaikille lasten ja nuorten tai aiheen parissa toimiville ammattilaisille. Puheenvuoroja lapsiin kohdistuvasta seksuaaliväkivallasta, siihen liittyvistä rikosprosesseista sekä seksuaaliväkivallan ennaltaehkäisystä. [Ohjelma ja ilmoittautuminen.](#)
- **Suojele ja tue lasta vaativissa erotilanteissa. 8.11.2022 klo 9.00-13.00.** Verkossa. Kohderyhmä: ensisijaisesti perheoikeudellisissa palveluissa, lastensuojelussa, perheneuvolassa, sosiaalihuoltolain mukaisissa lapsiperhepalveluissa sekä järjestöjen eropalveluissa työskenteleville. Webinaarissa kuullaan erilaisia näkökulmia vaativista erotilanteista ja eron jälkeisestä väkivallasta. Webinaari tallennetaan. Ohjelma ja ilmoittautuminen. [Ohjelma ja ilmoittautuminen.](#)
- **Rahapeli riippuvuus hallintaan – menetelmäkoulutus 8.11.2022 klo 9–14** Järjestäjänä Rahapeliklinikka ja Sovatek-säätiö. Rahapeli riippuvuus hallintaan -menetelmäkoulutuksessa (1,5 päivää) osallistuja saa teoriaan ja käytäntöön perustuvan kokonaiskuvan rahapeli riippuvuuden hoidosta kognitiivisen käyttäytymisterapian viitekehyksen mukaisesti. Koulutuksen käytyään osallistujalla on valmiudet arvioida ja hoitaa henkilöä, jolla on rahapeliongelma. Koulutus perustuu Rahapeli riippuvuus hallintaan - Terapeutin käsikirjaan ja Rahapeli riippuvuus hallintaan - Asiakkaan työkirjaan (Ladouceur & Lachance 2020). Kohderyhmä: Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö, joka työssään kohtaa asiakkaita ja potilaita, joilla on rahapeliongelma. Koulutuksesta saa todistuksen. [Ilmoittautuminen ja lisätietoja](#)
- **Saatavuuden ehkäisy osana kuntien ja alueiden ehkäisevän päihdetyön kokonaisuutta 8.11. klo 13-15.00.** Webinaari. Alkoholien saatavuuden ehkäisy on keskeinen ehkäisevän päihdetyön muoto. Webinaari tarjoaa työkaluja, kokemuksia ja keskustelun mahdollisuuksia kaikille ehkäisevää päihdetyötä suunnitteleville ja toteuttaville amattilaisille. [Ohjelma ja ilmoittautuminen.](#)
- **Nuoren mielen ensiapu-koulutus 9.11.2022 klo 8.30-15.30** Pohjois-Savon liitto, Sepänkatu1, Kuopio. Koulutuksen tavoitteena on ehkäistä lasten ja nuorten mielenterveysongelmia, parantaa varhaista tunnistamista, vahvistaa aikuisen valmiuksia ottaa puheeksi mielenterveyteen liittyviä kysymyksiä.

Kohderyhmä: 7-18-vuotiaita lapsia tai nuoria työssään tai vapaa-ajalla kohtaaville, esim. sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille, nuorisotyöntekijöille, opettajalille ja oppilashuoltoryhmän jäsenille ja urheiluseurojen valmentajille. [Lisätietoja.](#)

- **Ehkäise väkivaltaa ja rakenna hyvinvointia PISARAPUUTTUMALLA, Cacciatore & Huuki.**

10.11.2022 klo 9-15.00 webinaari. Järjestäjänä AVI. Kohderyhmä: varhaiskasvatuksen ja koulun väki. Pisarapuuttuminen on menetelmä häirinnän, kiusaamisen ja väkivallan ennaltaehkäisyyn ja siihen puuttumiseen. Siinä on neljä yksinkertaista vaihetta. Voit puuttua satuttavaan vallankäyttöön heti kun havaitset sen ja aina kun pystyt. Aikuinen tarjoaa sanat ja tavan edetä, mutta ei leimaa tai syyllistä ketään. Pisarapuuttuminen on myönteinen, rohkaiseva ja systemaattinen menetelmä, joka toimii sekä lasten välisessä että lapsiin kohdistuvassa vallankäytössä, myös erityislapsilla ja jo pienistä lapsista koululaisiin. [Lisätietoja.](#)

- **Lääkkeet ja niistä keskustelu. 10.11.2022 klo 13-15.** EPT- verkosto. Webinaari auttaa rakentamaan sote-ammattilaisten tietopohjaa, jotta lääkkeitä on helpompaa keskustella. [Lisätietoja](#)

- **Välineitä ja varmuutta maahanmuuttajataustaisia naisia kohtaavan työn tueksi 10.11.2022 klo 13.00-15.00.** Kaipaanko uusia näkökulmia naisten kokeman väkivallan esiin nostamiseen? Toivomme koulutuksen sekä siinä jakamamme materiaalin tukevan matkaasi sukupuolistuneen väkivallan teemoihin tutustujana, väkivallan todellisuuksien tunnistajana, turvallisten keskustelujen mahdollistajana ja väkivaltaa kokeneen tukijana. Asiantuntijana koulutuksessa Setlementti Puijolan Tyttöjen Talon GBV-TUVA ja SARAH -työn hankekoordinaattori Sanni Mäkinen. [Ilmoittaudu](#)

- **Turvallisesti Digiliikenteessä – miten ennaltaehkäistä lapsiin kohdistuvaa seksuaalista häirintää, houkuttelua ja seksuaaliväkivaltaa digiympäristöissä 15.11. - 30.11.2022 klo 10-16** webinaari. Järjestäjänä AVI. Itä-Suomen ja Lapin aluehallintovirastot järjestävät yhteistyössä Suojellaan Lapsia ry:n kanssa Turvallisesti Digiliikenteessä – miten ennaltaehkäistä lapsiin kohdistuvaa seksuaalista häirintää, houkuttelua ja seksuaaliväkivaltaa digiympäristöissä -koulutuskokonaisuuden. Koulutukseen kuuluu erilliset varhaiskasvatukseen ja alakouluun suunnatut luennot ja lapsiryhmien kanssa toteutettavat työpajat. [Lisätietoja.](#)

- **Mielen hyvinvointia iäkkäiden palveluihin 16.11.2022 klo 12.00-15.30**

Kuopio. Iltapäiväseminaareissa keskustellaan ikäihmisten mielenhyvinvoinnista ja tutustutaan voimaantumisen tukemisen taitoihin. Lisäksi seminaareissa paneudutaan Länsi- ja Keski-Uudenmaan kunnissa kehitettyihin mielen hyvinvointia edistäviin toimintatapoihin sekä kuullaan kommenttipuheenvuorot STM:stä ja alueen edustajilta. [Ohjelma ja ilmoittautuminen.](#)

- **Haavoittuva mieli – tunnista ja tue Mielenterveyden ensiapu@ 2-koulutus 16.-17.11.2022**

Kuopiossa. Järjestäjänä POSOTE20 ja Pohjois-Savon HYTE-tiimi. Kohderyhmä: Pohjois-Savon alueen perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon ammattilaiset, erityisesti aikuisväestön parissa työskentelevät. Mielenterveyden ensiapu@2-koulutuksessa osallistuja saa valmiudet soveltaa mielenterveyden ensiavun askeleita. Koulutuksen käytyään osallistuja osaa ottaa puheeksi mielenterveyteen liittyviä asioita, tarjota apua ja tarvittaessa ohjata hoitoon. Koulutukseen mahtuu mukaan 20 henkilöä. Paikat jakautuvat 1-2/kunta, mutta jos jostain kunnasta ei tule osallistujia vapaat paikat jaetaan ilmoittautumisjärjestyksessä. [Tarkemmat tiedot ja ilmoittautuminen.](#)

- **Ota rahapelaaminen puheeksi! 18.11.2022 klo 9-12, team.** Järjestäjänä: Peliklinikka ja Sovatek-säätiö. Koulutuksen jälkeen osallistujilla on valmiudet ottaa rahapelaaminen puheeksi, tukea asiakasta muutokseen lyhytneuvonnan keinoin ja arvioida yhdessä asiakkaan kanssa mahdollinen jatkotuen tarve. Koulutuksen teemoja: rahapelaaminen ilmiönä, rahapelaamisen puheeksiotto, riski- ja ongelmapelaamisen tunnistaminen, ongelmapelaaminen sekä lyhytneuvonta. Kohderyhmä: sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöille sekä kaikille rahapelaamisen puheeksiotosta kiinnostuneille [Ilmoittautuminen](#)

- **Seksuaaliterveyden edistämisen tietoiskut: Turvataidot ja seksuaalisuus 22.11.2022 klo 12.00-12.30.** Liity mukaan teams yhteyksin. Ei tarvitse ilmoittautua. Linkit tilaisuuksiin ja myöhemmin tallenteet

(2vk ajan nähtävissä) Pohjois-Savon [seksuaaliterveyden edistämisen sivulla](#).(ks. sivun alaosa) Järjestäjänä Pohjois-Savon seksuaaliterveyden edistämisen työryhmä.

- **Mielenterveysmessut verkossa 22.-27.11.2022.** Mielenterveysmessuilla on tarjolla uutta tietoa ja tukea työhön sekä asiakkaiden kohtaamiseen. Syksyn seminaariohjelmasta poimittua: THL:n kehittämispäällikkö Teija Strand kertoo ikääntyneiden päihteiden käytöstä ja puheeksioton työvälineistä tiistaina. Järjestäjänä Mielenterveyden keskusliitto. Ohjelmasta löytyy myös maksutonta ohjelmaa. [Ohjelma ja lisätietoja](#).
- **Mielenterveys- ja päihdeasiakkaan varhainen tuki ja hoito, Itä-Suomen yhteistyöalue. 23.11.2022 klo 12.30-15.30** webinaari. Tilaisuudessa syvennetään mielenterveysasiakkaan varhainen tuki ja hoito liittyvää teemaa alueellisten hankkeiden esimerkeillä ja mahdollistetaan alueellinen keskustelu ja toimijoiden verkostoituminen. [Ohjelma ja ilmoittautuminen](#).
- **Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen päivä 24.11.2022 klo 9.30-15.30: 10 vuotta Hyte-päiviä.** Toteutus hybridinä. Järjestäjänä THL. Ohjelmassa mm. ajankohtaista hyte:stä, Economy of Wellbeing, sosiaalinen kestävyys, iäkkäiden hyte uuteen kukoistukseen, yksinäisyys ja tiedolla johtaminen ja tutkimustietoa ja toimintamalle hyte-työn tueksi. [Lisätietoja ja ilmoittautuminen](#).
- **Seksuaaliterveyden edistämisen alueellinen koulutus 24.11.2022 klo 8-12** KYS auditorio 1, M-rakennus, 2.krs tai liity mukaan teams yhteyksin. Teemana kohtaaminen seksuaaliterveyden edistämistyössä (sisältää puheeksioton). Järjestäjänä Pohjois-Savon seksuaaliterveyden edistämisen työryhmä ja KYS. [Ohjelma](#). Ilmoittautuminen: Kysiläiset ja kysteriläiset: HR-työpöytä -> Koulutus ja osaaminen -> Koulutuskalenteri. Muut KYSin alueellisen [koulutuskalenterin kautta](#) Huomioithan, että ennen kuin voit ilmoittautua koulutukseen, Sinun täytyy olla rekisteröitynyt alueellisen koulutuskalenterin käyttäjäksi. Jos et ole vielä rekisteröitynyt, tee se koulutuskalenterissa kohdasta: UUSI KÄYTTÄJÄ. Jos yllä olevat linkit eivät avaudu, kopioi linkki ja avaa se internet-selaimessa.
- **Maksuttoman ehkäisyn kokeilu 24.11.2022 klo 12-16** webinaari. Kansallinen tilaisuus. Tilaisuudessa näkökulmana on sujuvien ja yhdenvertaisten ehkäisypalveluiden järjestäminen. Tilaisuudessa kuullaan kokemuksia jo tehdystä kehittämistyöstä. [Ohjelma ja ilmoittautuminen](#).
- **Selviydytään kiusaamisesta -projektin loppuseminaari Kuopiossa 25.11.2022 klo 9.30-14** Kuopion kaupunginkirjaston kokoussali tai etäyhteyksin. Seminaari kokoaa yhteen projektin aikana saatuja tuloksia, kokemuksia ja oppeja. Päivän aikana ääneen pääsevät Selviytyjät-ryhmissä mukana olleet nuoret ja vapaaehtoiset sekä projektin työntekijät. Puheenvuoron saa myös Noidankehästä pois -teoksen julkaissut erikoistutkija Virpi Pöyhönen. [Ilmoittautuminen](#)
- **Tietopäivä yksinäisyydestä 25.11.2022 klo 9-15** KYS auditorio, Kuopio. [Ohjelma](#).
- **Päihdetyö muutoksessa. 29.-30.11.2022** Jyväskylä, Piippukatu 2. Kohderyhmä: sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset. Järjestäjänä: Kirkkopalvelut ry, Päihdepalvelusäätiö, Sovatek-säätiö. Teemana: Tuleva sote -uudistus: Miten lait ja suositukset muuttuvat ja miten ne vaikuttavat asiakkaiden palveluiden saantiin. [Ilmoittautuminen](#).
- **Terve Kunta -verkoston verkostopäivä 30.11.2022 klo 9-12.00** verkkoyhteyksin. Tilaisuus on Terve Kunta verkoston jäsenille. Aiheina mm. Kestävä kaupunki -ohjelma, yhdyspintojen muutostukiprojekti ja järjestöyhteistyö ja uudet tavat. [Ohjelma ja ilmoittautuminen](#).

JOULUKUU

- **STM:n HYTE-seminaari 1.12.2022 klo 12-14.** Lisätietoja myöhemmin.
- **Ehkäisyneuvonta ja ehkäisymenetelmät 7.12.2022** iltapäivällä teams yhteyksin. Järjestäjänä HYTE-tiimi, Pohjois-Savon seksuaaliterveyden edistämisen työryhmä ja POSOTE20 -hanke. Lisätietoja myöhemmin.

- **HYTE-treffit 9.12.2022 klo 10–11** verkkoyhteyksin. Järjestäjänä THL ja Kuntaliitto. Kohderyhmä: kuntien hyte-koordinaattoreille ja muille hyte-työn tekijöille Tilaisuudessa kuullaan kuntien hyte-työn kehittämiseen ja johtamiseen liittyviä puheenvuoroja ja käydään yhteistä keskustelua. [Ohjelma ja lisätietoja](#)
- **Lapset puheeksi – kouluttajakoulutus 8.12.2022 - 18.4.2023, Kuopio.** Järjestäjänä Pohjois-Savon HYTE-tiimi. ja POSTE20-hanke/perhekeskus. LP- kouluttajakoulutus mahdollistaa oman LP- kouluttajan saamisen kuntaan. Ilmoittautuminen 11.11. mennessä osoitteeseen: helena.tormi@kuh.fi [Lisätietoja.](#)
- **Kaatumisvaaran vähentäminen: Liukastumisvaroituspalvelu 13.12.2022 klo 12.00-12.30** teams yhteyksin. Asiantuntijana Henry Tennberg, RoadMeteo Oy. Linkki luentosarjaan ja aikaisempien luentosarjojen tallenteet löytyvät [AKE materiaalipankista](#)

VUOSI 2023

- **Seksuaaliterveyden edistämisen tietoiskut: Lantionpohjan laskeuma, konservatiivinen hoito ja laskeuman vaikutukset seksuaalisuuteen 9.1.2023 klo 12.00-12.30.** Liity mukaan teams yhteyksin. Ei tarvitse ilmoittautua. Linkit tilaisuuksiin ja myöhemmin tallenteet (2vk ajan nähtävissä) Pohjois-Savon [seksuaaliterveyden edistämisen sivulla.](#) Järjestäjänä Pohjois-Savon seksuaaliterveyden edistämisen työryhmä.
- **Liikkuva ja oppiva yhteisö-seminaari 25.-26.4.2023.** Liikkuva varhaiskasvatus, Liikkuva koulu ja Liikkuva opiskelu -ohjelmien yhteinen seminaari. Lisätietoja myöhemmin.
- **Päihdepäivät 10.-11.5.2023** Helsingin kulttuuritalolla. Vuonna 2023 Päihdepäivillä syvennytään myös mielenterveyteen sekä päihdeiden ja mielenterveyden yhteiseen kenttään. Tapahtuman järjestäjinä toimivat EHYT ry, EPT-verkosto ja MIELI Suomen Mielenterveys ry. [Lue lisää.](#)

OPPAITA JA VERKKOKURSSEJA

STM on julkaissut [Elintapaohjauksen tarkistuslistan.](#) Tarkistuslista on tarkoitettu hyvinvointialueiden valmistelijoille avuksi elintapaohjauksen yhdyspintapalvelujen suunnitteluun ja valmisteluun.

Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirissä on tehty **Elintapaohjauksen käsikirja**, joka tukee sinua elintapaohjauksen eri vaiheissa ja tarjoaa työkaluja elintapaohjauksen toteutukseen. Käsikirja on suunnattu erityisesti terveydenhuollon ammattilaisille, mutta sitä voidaan hyödyntää myös muiden elintapaohjausta toteuttavien ammattilaisten, kuten liikuntaneuvojan työssä. [Tutustu.](#)

Ravitsemuksella hyvinvointia. **Tarkistuslista kunnille asukkaiden hyvää ravitsemusta tukevista toimenpiteistä.** Tarkistuslista auttaa kuntia hyvää ravitsemusta tukevien tavoitteiden asettamisessa, päätöksenteossa ja toteutuksen seurannassa. [Tutustu.](#)

Ravitsemuksella hyvinvointia. **Tarkistuslista sosiaali- ja terveystaloukselle hyvää ravitsemusta tukevista toimenpiteistä.** Tarkistuslista on päätöksenteon tueksi ravitsemusta koskevien tavoitteiden asettamisessa ja toteutuksen seurannassa. [Tutustu.](#)

Kunta-Virveli- Liikunnan edistämisen tunnuslukuja kunnista. Kunta-Virvelissä on yhdistetty ja analysoitu liikunnan edistämisen tilastotietoja niin, että tietoa olisi helppo hyödyntää päätöksenteossa kunnissa, hyvinvointialueilla, valtionhallinnossa ja järjestöissä. [Tutustu.](#)

Ministeriöltä ohjeistus: **Liikuntaneuvonta yhdyspinnoilla - ohjeistus sote-uudistuksen valmisteluun ja toimeenpanoon.** OKM. Ohjeistus on tarkoitettu kunnille sote-uudistuksen toimeenpanossa. [Tutustu.](#)

Uusi, kuntapäätäjille tarkoitettu **Päätösten tueksi -julkaisu:**

[Mäki P, Häkkänen P, Kinnunen M, Koivumäki T, Kuusipalo H, Männistö S. Kuntapäätäjänä rakennat terveyttä edistävää arkea lapsille, nuorille ja lapsiperheille. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos THL. Päätösten tueksi 5/2022.](#) Julkaisuun on koottu esimerkkejä toimista, joilla kunnassa voidaan edistää lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia ja terveyttä sekä mahdollistaa turvallinen ja terveyttä tukeva kasvuympäristö. Kuntapäätäjien lisäksi julkaisua voivat työssään hyödyntää esim. hyvinvointikoordinaattorit sekä lasten, nuorten ja lapsiperheiden kanssa toimivat ammattilaiset.

Maailman mielenterveyspäivä 10.10.2022 - MIELI ry "Näytämme yhdessä vihreää valoa huolten jakamiselle ja muistutamme, että [jokaisen huoli on tärkeä.](#)" Kannustus kysymään, mitä kuuluu ja jakamaan huolia toisten kanssa arjessa, muun muassa päiväkodeissa, perheissä, kouluissa, nuorisotiloissa, vapaa-ajalla, harrastuksissa ja työpaikoilla. Kysy mitä kuuluu? Keskustele, kuuntele ja ole läsnä. Ohjaa tarvittaessa avun piiriin. Jaa kampanjaviestiä sosiaalisessa mediassa ks. Mieli ry some. Järjestä vihreä valaistus 10.10. klo 18 tai koristaudu vihreää kampanjan aikana

Ehkäisevän päihdetyön viikkoa vietetään viikolla 45. Teemana lääkkeiden väärinkäyttö. Kampanjaan voi osallistua esimerkiksi järjestämällä keskustelupaneelin, luennon tai pitämällä neuvontapistettä. EPT-verkosto järjestää sote-ammattilaisille luentoseminaarin webinaarina viikon teemasta torstaina 10.11. klo 13-15. Aiheena on lääkkeet ja niistä keskustelu. [Lue lisää.](#)

Mielenterveysviikko. 20.-27.11.2022. Mielenterveyden keskusliitto. Mielenterveysviikon teema kiteytyy lauseeseen "Hyvä alkaa ennen kuin vaikeudet loppuvat". Viikon aikana halutaan muistuttaa ihmisiä siitä, ettei kenenkään tarvitse olla valmis tai täysin ehjä voidakseen kokea myös elämän hyvät puolet. Maailmassa on kuitenkin aina enemmän valoa kuin pimeyttä, vaikka sekä henkilökohtaisen elämän haasteet että globaalit kriisit saavat meidät usein uskomaan toisin. Kunnat voivat toteuttaa myös omaa toimintaa, omien tarpeiden mukaisesti. [Lisätietoja](#)

[Barnahus.fi -sivusto on auennut.](#) Sivusto tarjoaa amattilaisille tukea ja työkaluja ja tietoa lapsiin kohdistuvasta väkivallasta.

Tilaa RuokaTutka-lähettiläs pitämään etäoppitunti esi-, ala- tai yläkouluun tai toiselle asteelle. Tilaa RuokaTutka-lähettiläs pitämään ryhmällesi maksuton oppitunti etäyhteydellä. Tunnit ovat olleet suosittuja ja lukuisat opettajat eri puolilla Suomea ovat tilanneet tunnin. Esi- ja alakoululaisten tunti vie seikkailulle aistien, makujen ja kouluruuan maailmaan. Yläkoululaisten kanssa pohditaan, mitä mahtuu hyvään ruokavalioon. [Varaa tunti täältä.](#)

Ota käyttöön lasten ja nuorten liikkumissuosittelun materiaalit [UKK-instituutin sivuilta.](#)

Varhaiskasvatuksen ja koulujen väki: Arvioi ruokailun ja ruokakasvatuksen nykytila – voita palkintoja! Nyt kaikki vaan, nykytilaa arvioimaan! Lokakuussa ruokailun ja ruokakasvatuksen nykytilan tehneiden kesken arvotaan hyviä palkintoja. Nykytila.fi on maksuton työkalu ruokakasvatuksen arviointiin, seurantaan ja näkyväksi tekemiseen. Ruokailun ja ruokakasvatuksen nykytilan arvio on kehitetty yhteistyössä Ruokakasvatusyhdistys Ruukun, Itä-Suomen yliopiston ja Sydänliiton kanssa. Rahoitus: terveyden edistämisen määräraha (STM) sekä maa- ja metsätalousministeriö. [Lue lisää](#)

Verkkokurssit

Uusi verkkokurssi: Vaikuttava ehkäisevä päihdetyö nuorisotyössä. Ehyt ry tarjoaa. Peruskurssilla pääset sisälle nuorisoalan ehkäisevään päihdetyöhön! Kurssilla tutustutaan ehkäisevän päihdetyön perusteisiin ja otetaan selvää siitä, millaista on vaikuttava ehkäisevä päihdetyö. Lisäksi kurssilla tutustutaan ehkäisevän päihdetyön menetelmiin, jotka soveltuvat nuorisotyöhön. Kurssin opiskeluun kuluu aikaa noin 6 tuntia ja kurssilla voi opiskella omaan tahtiin. [Tutustu.](#)

AVUSTUKSIA

Etelä-Savon ELY-keskus. ESR - jatkuva hankehaku: Kestävää kasvua ja työtä 2014-2020 ohjelma.

Painopiste: Osallisuus- ja ruoka-aputyön tukeminen: Tuetaan lapsiperheitä edistämällä osallisuutta ja nuorten pärjäämistä, edistetään ruoka-aputyön vaikuttavuutta ja yhdessä tekemistä ja toteutetaan ruoka-apua maakunnallisesti laaja-alaisesti. Hankkeiden tulee päättyä viimeistään 30.12.2023.

Hakemukset jätetään EURA2014-järjestelmässä. Hakemukset jätetään EURA2014-järjestelmässä.

[Lisätietoja](#)

Ympäristöministeriö: Kunnille ja maakunnille tarjolla avustusta vihreän siirtymän investointihankkeiden kaavoitukseen, lupamenettelyyn ja selvityksiin. Avustushaku on auki 12.9.–18.10.2022. Vihreän siirtymän investointihankkeilla tarkoitetaan investointeja, joilla edistetään suoraan tai välillisesti päästövähennyksiä, luonnonvarojen käytön vähentämistä ja kiertotaloutta. Hankkeiden tulee noudattaa ”ei merkittävää haittaa” (Do No Significant Harm, DNSH) -periaatetta. Avustuksen tarkoituksena on nopeuttaa ja tukea vihreän siirtymän investointihankkeiden toteutumista. [Lue lisää](#)

Opetus- ja kulttuuriministeriö: Avustusta haettavissa Liikkuva koulun ja opiskelun toimeenpanoon. Liikkuva koulu ja opiskelu -kehittämisasiavustukset yläkoulujen ja toisen asteen ammatillisten oppilaitosten toimintaan ajalle 1.12.2022–31.12.2023 ovat haettavissa 13.9. alkaen. Avustuksia haetaan aluehallintovirastoista. **Hakuaika päättyy 18.10.2022.** Kehittämisasiavustuksen tarkoituksena on tukea liikunnallisen toimintakulttuurin vahvistumista ja koronapandemiasta elpymistä peruskoulujen vuosiluokilla 7.–9. ja toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa. [Lue lisää.](#)

Taite: Avustukset kulttuurihyvinvoinnin ja osallisuuden edistämiseen 3.10-1.11.2022. Avustukset on tarkoitettu oikeuskelpoisille yhteisöille, kuten yhdistyksille, osuuskunnille ja yrityksille. Myös kuntien ja säätiöiden ylläpitämät organisaatiot sekä vammaisjärjestöt voivat olla hakijoina. Huom. rekisteröimättömät yhteisöt ja toiminimet eivät voi saada avustusta. Avustuksilla edistetään taiteilijoiden toimeentuloa ja työllisyyttä, kehitetään kulttuurihyvinvoinnin sisältöjä sekä toiminnan rakenteita ja arviointia, edistetään kulttuurihyvinvointia ja osallisuutta taiteeseen ja kulttuuriin valtakunnallisesti. [Lue lisää](#)

Liikkuva opiskelu-kehittämisasiavustusta haettavissa toisen asteen ammattioppilaitosten toimintaan. Avustusta voi hakea ammattioppilaitosten toimintaan ajalle 1.12.2022–31.12.2023. Kehittämisasiavustuksen tarkoituksena on tukea liikunnallisen toimintakulttuurin vahvistumista ja koronapandemiasta elpymistä toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa. Pyrkimyksenä on, että oppilaat liikkuvat terveystensä ja hyvinvointinsa kannalta riittävästi ja pitkäkestoista paikallaan oloa tauotetaan erilaisin menetelmin. **Haku 18.10 mennessä.** [Lue lisää.](#)

OKM: Kehittämisasiavustus vähän liikkuvien nuorten liikunta-aktiivisuuden edistämiseen ajalle 1.12.2022 - 31.12.2023. Avustuksen tavoitteena on lisätä suosituksiin nähden vähiten liikkuvien nuorten

fyysistä aktiivisuutta, liikuntaa ja liikunnallista elämäntapaa. Avustuksen pyrkimyksenä on tukea nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia liikunnan keinoin. Haussa painotetaan useiden toimijoiden laaja-alaisia yhteishankkeita, joissa yksi taho toimii hankkeen hallinnoijana ja koordinoijana. Hankkeiden välisessä kilpailussa poikkihallinnollisuus katsotaan eduksi. Avustusta voidaan myöntää rekisteröityneille yhteisöille ja säätiöille yleishyödylliseen valtakunnalliseen tai valtakunnallisesti merkittävään toimintaan. Avustusta ei kuitenkaan voida myöntää kunnille, jos hankkeen päätarkoitus on yksittäisen/-sten kunnan/-tien paikallinen toiminta, yksittäisille työyhteisöille, liikuntaseuroille, ja yksityisille henkilöille. **Haku 7.11.2022 mennessä. [Lisätietoja.](#)**

OKM: Kaksi miljoonaa euroa haettavissa avoimen varhaiskasvatustoiminnan

kehittämiseen. Avustuksen tavoitteena on kehittää avoimen varhaiskasvatuksen toimintakäytäntöjä sekä toiminnan tavoitteellisuutta ja suunnitelmallisuutta ensisijaisesti niissä kunnissa, joissa toimintaa ei vielä ole tai toiminta on hyvin pienimuotoista. Valtion erityisavustusta voidaan käyttää kunnassa toimivan koordinaattorin palkkaamiseen. Palkattavan koordinaattorin tehtäviin kuuluu selvittää avoimen varhaiskasvatustoiminnan järjestämisen paikallisia tarpeita sekä avoimen varhaiskasvatustoiminnan paikallisen kehittämissuunnitelman laatiminen. Haku koskee kuntia ja kuntayhtymiä, jotka järjestävät varhaiskasvatusta. Hakuaika päättyy 7.11.2022. Päätökset pyritään tekemään marras-joulukuussa 2022. [Lisätietoja](#)

KUNTALAISILLE

Palkokasvit suomalaisissa ruokavalioissa - mahdollisuudet

muutokseen 17.10.2022 klo 17-19.00 yleisöluentosarja verkossa.

Järjestäjänä: Leg4Life-hanke. Miksi palkokasvit kiinnostavat juuri

nyt? Suosittu yleisöluentosarja tulee taas – seuraa

etäyhteyksin! Papuja pallon parhaaksi -yleisöluentosarjassa puidaan

palkokasvien roolia monenlaisten ympäristö- ja yhteiskunnallisten

haasteiden ratkaisemisessa. Kuljemme palkokasvien matkassa

pellolta pöytään ja tutkimme keinoja, joilla nämä runsaasti proteiinia

sisältävät kasvit voivat parantaa ympäristön ja ihmiskunnan

terveyttä ja hyvinvointia. Tilaisuudet ovat avoimia ja ilmaisia kaikille

kiinnostuneille. [Ilmoittautuminen ja lisätiedot.](#)

Välitähän kuntasi asukkaille kohdistettua viestintää. Pohjois-

Savon HYTE kokoaa kahden viikon välein **Tiesitkö että... vinkkejä**

kuntalaisille. Tällä kertaa vinkkinä "**Tiesitkö**

että..Mielenterveystalosta saa apua ja tukea." Vinkkejä

lähetetään parin viikon välein ajankohtaisista aiheista. Vinkit löytyvät

Pohjois- Savon HYTE:n facebookista, Twitteristä ja [nettisivuiltamme](#)

OTA ROHKEASTI YHTEYTTÄ HYTE-TIIMIIN!

- [Nettisivut](#)
- Seuraa meitä Facebookissa: Pohjois-Savon HYTE ja Pohjois-Savon ehkäisevä mielenterveys- ja päihdetyö

- Seuraa meitä Twitterissä: PSHYTE
- PSHYTE tiimi [bloggaa](#). Tällä kertaa voit lukea aiheesta: Olisiko ehkäisevän päihdetyön arvioinnin aika?

Kiitos, kun jaat HYTE-viestiä eteenpäin!

Julkaisemme HYTE-viestin joka kuukauden ensimmäinen torstai. Voit jakaa viestiä tai sen osia vapaasti eteenpäin asiasta mahdollisesti kiinnostuneille. Mikäli haluat tilata HYTE-viestin, ota yhteyttä sade.rytkonen@kuh.fi

Terveisin Anu, Helena ja Säde

Yhteystiedot
Säde Rytkönen
044 717 6370
sade.rytkonen@kuh.fi

Helena Törmi
044 717 6878
helena.tormi@kuh.fi

[Jos haluat peruuttaa tilauksen, klikkaa tästä.](#)

POWERED BY

